

Bijlage: Monitoring contractloonontwikkeling 2004

Inleiding

In het Najaarsakkoord hebben de in de Stichting van de Arbeid vertegenwoordigde centrale organisaties van werkgevers en werknemers afgesproken een dringend beroep op CAO-partijen te doen “... om in de voor 2004 te vernieuwen CAO's geen contractloonsstijging en voor 2005 een tot nul naderende contractloonsstijging overeen te komen. Wel bestaat er de mogelijkheid om eenmalige resultaatgerelateerde beloningsvormen overeen te komen. Deze kunnen plaatsvinden in de vorm van een procentuele of een nominale uitkering dan wel enigerlei combinatie van een procentuele en nominale uitkering”.

In een voetnoot benadrukt de Stichting dat bijdragen voor ziektekosten buiten de contractlonen worden gehouden:

“Eventuele afspraken over bijdragen voor ziektekosten vallen in het kader van deze Verklaring niet onder de bepaling van het contractloon”.

In deze brief wordt de contractloonmutatie op niveaubasis (CLM) in 2004 in beeld gebracht zoals die jaarlijks wordt gepubliceerd in de Voorjaarsrapportage en Najaarsrapportage. De contractloonmutatie op niveaubasis voor 2004 bestaat uit de som van alle feitelijke contractloonaafspraken die voor 2004 zijn afgesproken.

Resultaatafhankelijke beloningsvormen bevinden zich overigens niet in dit loonbegrip.

Uitzondering op deze regel is een resultaatafhankelijke uitkering met een gegarandeerd karakter. Gegarandeerde vormen van resultaatafhankelijke uitkeringen worden als eenmalige uitkering meegenomen in de berekening van de standaard contractloonmutatie.

De genoemde publicaties worden ook aan de Kamer aangeboden en bestaan uit een rapportage op basis van alle bedrijfstak-CAO's die van toepassing zijn op 10.000 of meer werknemers en alle ondernemings-CAO's die van toepassing zijn op 3.000 of meer werknemers. In 2004 gaat het om 123 akkoorden waaronder in totaal vijf miljoen werknemers vallen.

Uit de tekst van het Najaarsakkoord vloeit logischerwijze voort dat monitoring van de contractloonontwikkeling in het licht van het Najaarsakkoord op basis van het standaard loonbegrip (contractloonmutatie op niveaubasis) nog op twee manieren moet worden gecorrigeerd:

- 1) Correctie voor contractloonmutaties in 2004 die zijn afgesproken in de vorige CAO. Bestaande loonaafspraken, gemaakt vóór dit Najaarsakkoord, vallen niet onder het Najaarsakkoord. Stel dat CAO X een looptijd had van 1-2-2003 tot 1-2-2004 en een initiële loonsstijging van 1% per 1-1-2004. Stel verder dat een nieuwe CAO wordt afgesproken zonder loonaafspraken. Dit akkoord voldoet daarmee aan het Najaarsakkoord, terwijl de totale contractloonmutatie op niveaubasis in 2004 toch 1% bedraagt.
- 2) Correctie voor contractloonmutaties in het kader van bijdrage ziektekosten. Deze correctie hangt samen met de genoemde voetnoot uit de Verklaring van de Stichting.

Na vermindering van het standaardloonbegrip met de twee genoemde correcties wordt het te monitoren loonbegrip verkregen. Monitoring vindt plaats volgens twee tabellen. Het doel van de eerste tabel is een beeld te verstrekken van de contractloonmutatie in 2004 in de afzonderlijke akkoorden. Daarnaast is ook relevant hoe het macrobeeld in 2004 er uit ziet op basis van de afgesloten akkoorden (tabel 2).

Contractloonmutatie per akkoord in het licht van het Najaarsakkoord (tabel 1)

Sinds de formele totstandkoming van het Najaarsakkoord op 18 november 2003, zijn 30 akkoorden tot stand gekomen die lopen over héél 2004 (tabel 1a+1b). Het gewogen gemiddelde van het monitor loonbegrip (kolom D in tabel 1b) van deze akkoorden komt uit op 0,2%. Deze akkoorden werken ook door in het macrocijfer over 2004.

In 21 gevallen betrof het de vernieuwing van CAO's die in 2004 expireerden: hierop is in formele zin het Najaarsakkoord van toepassing. Deze akkoorden zijn opgenomen in tabel 1a. Het gewogen gemiddelde van deze akkoorden komt eveneens uit op 0,2%. In twaalf van de 21 akkoord is een loonafpraak voor 2004 gemaakt in de vorm van een eenmalige uitkering.

De andere negen akkoorden die na het Najaarsakkoord tot stand zijn gekomen hadden al in 2003 moeten worden vernieuwd. Op deze negen akkoorden is het Najaarsakkoord formeel niet van toepassing. Voor de volledigheid worden deze akkoorden echter wel in beeld gebracht (tabel 1b).

Daarnaast zijn zeven andere akkoorden afgesloten ná de totstandkoming van het Najaarsakkoord die niet over héél 2004 lopen (tabel 1c). Van deze akkoorden kan niet worden aangegeven wat de totale contractloonstijging over 2004 is; deze akkoorden zijn dan ook niet opgenomen in het macrocijfer. Wel kan uiteraard worden aangegeven welke loonsverhogingen er tot op heden (en dus minimaal) voor 2004 vastliggen.

Actueel macrobeeld van de contractloonmutatie (tabel 2)

Naast de bovengenoemde 30 akkoorden zijn er nog 18 akkoorden die over heel 2004 lopen. Deze akkoorden zijn afgesloten vóór het Najaarsakkoord. Per saldo kan dus een macrobeeld worden gepresenteerd op basis van 48 akkoorden (waaronder bijna 2,2 miljoen werknemers vallen). Op niveaubasis bedraagt de contractloonmutatie 0,3% en op jaarbasis 0,7. De gemiddelde contractloonmutatie uit tabel 1a (kolom A: 0,2%) komt terug in de kolom "Niveaubasis" van tabel 2 (regel 1g: 0,2%).

Conclusie

Het aantal van 21 akkoorden is nog te beperkt voor een representatief beeld. In de akkoorden die formeel onder het Najaarsakkoord vallen bedraagt de relevante loonmutatie gemiddeld 0,2% (tabel 1a). Twaalf van de 21 akkoorden staan echter op gespannen voet met het Najaarsakkoord. In vier gevallen betreft het een akkoord waarbij de resultaatafhankelijke beloning een gegarandeerd karakter kent (en dus als eenmalige uitkering zijn verwerkt in deze rapportage).

Tabel 1a: Contractloonmutaties in 2004 op niveaubasis voor akkoorden die onder het Najaarsakkoord vallen (ingående in 2004) en expireren na 2004

Naam van akkoord	Aantal werknemers	Ingangsdatum akkoord	CLM 2004 ^{a)}	gegarandeerde RAB ^{b)}	Afspraken uit vorig contract	Bijdrage ziektekosten	Monitor loon ^{c)}
			A		- B	- C	= D
Taxivervoer	30.000	1-1-2004	0,9				0,9
Rabobank	45.000	1-7-2004	1,4				1,4
Verblijfsrecreatie	27.920	1-7-2004	0,0				0,0
Contractcatering	19.710	1-7-2004	1,3	(1,3)			1,3
Beroepsgoederenvervoer	134.460	1-4-2004	0,0				0,0
Selektvracht ^{d)}	5.500	1-4-2004	0,5				0,5
Van Gend & Loos ^{d)}	3.500	1-4-2004	0,1				0,1
Ziekenhuizen	95.750	1-1-2004	0,0				0,0
UWV	24.000	1-4-2004	0,5		0,5		0,0
Goederenvervoer	25.000	1-4-2004	0,5				0,5
Apotheken	17.670	1-4-2004	1,0				1,0
Welzijnswerk	59.000	1-1-2004	0,0				0,0
Academische ziekenhuizen	52.240	1-3-2004	0,0				0,0
Corus	10.200	1-4-2004	2,1	(1,4)	0,8		1,3
Unilever	3.300	1-3-2004	1,3	(1,3)			1,3
Afbouw	12.980	1-1-2004	1,4		0,6	0,5	0,3
Woondiensten	25.630	1-1-2004	0,0				0,0
Kinderopvang	36.000	1-1-2004	-0,5				-0,5
Timmerfabrieken	12.500	1-1-2004	0,6				0,6
Schoonmaakbedrijven	163.310	1-1-2004	0,0				0,0
KPN	19.000	1-1-2004	0,3	(2,0)			0,3
Subtotaal (N=21)	822.670		0,2				0,2

^{a)} CLM 2004 = contractloonmutatie op niveaubasis (2004) conform definities uit de Voor- en Najaarsrapportage.

^{b)} Resultaatafhankelijke beloning (RAB) maakt per definitie geen deel uit van de contractloonmutatie. Eenmalige (eindejaars-) uitkeringen die CAO-partijen als resultaatafhankelijk beschouwen, maar die door SZW beschouwd worden als **gegarandeerd**, worden wel tot de contractloonmutatie gerekend. In kolom A wordt deze gegarandeerde RAB tussen haakjes weergegeven.

^{c)} Kolom D = kolom A – kolom B – kolom C. Subtotaal is gewogen naar aantallen werknemers.

Tabel 1b: Contractloonmutaties in 2004 op niveaubasis voor de akkoorden die niet formeel onder het Najaarsakkoord vallen (ingående vóór 2004) en expireren na 2004

Naam van akkoord	Aantal werknemers	Ingangsdatum akkoord	CLM 2004 ^{a)}	gegarandeerde RAB ^{b)}	Afspraken uit vorig contract	Bijdrage ziektekosten	Monitor loon ^{c)}
			A		- B	- C	= D
? Mode- en sportdetailhandel	81.050	1-4-2003	1,7				1,7
Technische groothandel	49.260	1-4-2003	1,0				1,0
Philips (2x)	32.970	1-5-2003	2,6				2,6
Horeca	227.500	1-1-2003	-1,6		-0,7		-0,9
Thuiszorg	128.560	1-7-2003	-0,8				-0,8
Verpleeg- en verzorgings- tehuizen	221.000	1-7-2003	0,5				0,5
Aardappelen groente en fruit (detailhandel)	8.550	1-4-2003	0,9				0,9
Openbaar Vervoer	12.970	1-1-2003	0,2				0,2
Subtotaal (N=9)	761.860		-0,1				0,1
Totaal (tabel 1a+1b)	1.584.530		0,1				0,2

Noten: zie tabel 1a.

Tabel 1c: Contractloonmutaties in 2004 op niveaubasis voor de akkoorden die niet formeel onder het Najaarsakkoord vallen en die expireren in 2004 (deelakkoorden)

Naam van akkoord	Aantal werknemers	Ingangsdatum akkoord	CLM 2004 ^{a)}	gegarandeerde RAB ^{b)}	Afspraken uit vorig contract	Bijdrage ziektekosten	Monitor loon ^{c)}
			A		- B	- C	= D
Vleessector	15.000	1-10-2003	0,8				0,8
Achmea	9.980	1-6-2003	0,0				0,0
SNS Reaal	6.000	1-6-2003	1,3				1,3
Glastuinbouw	80.350	1-7-2003	0,0				0,0
HBO	31.350	1-9-2003	-0,1				-0,1
Bloemendetailhandel	12.300	1-4-2003	1,2				1,2
Gemengde- en speelgoedbranche	25.200	1-10-2002	1,1				1,1
Totaal (N=7)	180.180		0,3				0,3

Noten: zie tabel 1a.

Tabel 2: Macrobeeld contractloonmutatie 2004 van akkoorden met expiratedatum na 2004, onderscheiden naar wel/niet onder het najaarsakkoord vallend^{a)}

	Aantal CAO's	Werknemers (%) ^{b)}	Niveau-basis	Jaar-basis	Raming CPB ^{c)}
I. CAO's vallend onder het Najaarsakkoord:^{d)}					
a. Structureel op niveaubasis 2004			0,0		
b. -Overloop uit 2003				0,5	
c. -Overloop naar 2005				<u>0,0</u>	
d. Structureel op jaarbasis 2004 ^{e)}				0,5	
e. -Eenmalige uitkeringen 2004			0,6	0,6	
f. -Eenmalige uitkering 2003			<u>0,4</u>	<u>0,4</u>	
g. Subtotaal ^{f)}	21	38 (16)	0,2	0,8	
2. Cao's Najaarsakkoord n.v.t.:^{g)}					
a. Princ.akk. na 18-11-2003, ingaand in 2003	9	35 (15)	-0,1	0,4	
b. Princ.akk. voor 18-11-2003	<u>18</u>	<u>27 (11)</u>	<u>0,9</u>	<u>1,0</u>	
c. Subtotaal ^{h)}	27	62 (26)	0,3	0,6	
3. Totale contractloonmutatie 2004ⁱ⁾	48	100 (41)	0,3	0,7	1¼

^{a)} Door afrondingsverschillen kan de totale contractloonmutatie afwijken van de som van de componenten.

^{b)} Aantal werknemers uitgedrukt als percentage van het totaal aantal werknemers vallend onder steekproefakkoorden waarvan de contractloonmutatie over heel 2004 bekend is. Tussen haakjes staat het aantal werknemers, uitgedrukt als percentage van alle werknemers vallend onder steekproefakkoorden.

^{c)} De CPB-raming betreft de totale contractloonmutatie op jaarbasis en heeft betrekking op de markt. In SZW-cijfers worden ook de zorg- en overheidssectoren meegenomen. De CPB-raming is ontleend aan CEP2004.

^{d)} Akkoorden met ingangsdatum vanaf 1-1-2004 én principeakkoorddatum vanaf 18-11-2003 vallen formeel onder het Najaarsakkoord d.d. 18-11-2003 (tabel 1a).

^{e)} Structureel op jaarbasis 2004 = structureel op niveaubasis 2004 plus overloop uit 2003 minus overloop naar 2005.

^{f)} Het subtotaal is berekend als structureel 2004 plus eenmalige uitkeringen in 2004 minus eenmalige uitkeringen in 2003

^{g)} Contractloonmutatie van akkoorden die niet onder het Najaarsakkoord vallen (akkoorden met ingangsdatum voor 1-1-2004 (regel 2a; zie tabel 1b) en akkoorden met principeakkoorddatum voor 18-11-2003 (regel 2b)).

^{h)} Het subtotaal is berekend als gewogen gemiddelde van regels 2a en 2b.

ⁱ⁾ De totale contractloonmutatie in 2004 is berekend als gewogen gemiddelde van regels 1g en 2c.